722/05

Den 2. maj 2005 blev i sag nr. 64.256:

xxxxxx xxxx xxxxxx
xxxxxxxxx xx xx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xxxx xxxx
xxxx xxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Nordea Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet er ophørt med at udbetale ham ydelser.

Forsikringen giver ret til invalidepension, når erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. Forsikringen giver endvidere ret til halv invalidepension, når erhvervsevnen er nedsat med halvdelen af den fulde erhvervsevne.

Klageren har i klageskrivelsen til nævnet bl.a. oplyst, at han har haft en blodprop, og at han i den forbindelse fik en ballonudvidelse af kranspulsåren. Han er efterfølgende blevet opsagt fra sit arbejde som brandmand ved B. Lufthavn. Klageren har påbegyndt en kandidatuddannelse ved Syddansk Universitet og ønsker selskabet tilpligtet at betale ham ydelser, indtil han har færdiggjort sit studium. Klageren gør endvidere gældende, at den omhandlede forsikring er tegnet som en fagspecifik forsikring.

Selskabet har ved skrivelse af 13/7 2004 til nævnet bl.a. anført:

"**Hændelsesforløbet**

Forsikrede fik den 25. januar 2003 en blodprop i hjertet med efterfølgende hjertestop, og vi har på grundlag af indkomne helbredsoplysninger ydet præmiefritagelse og udbetalt invalidepension for perioden 25. april 2003 til 1. januar 2004. Den 8. januar 2004 modtog vi akter fra B. Kommune, hvoraf det fremgik, at kommunen ville støtte en revalideringsplan på en 5-årig kandidatuddannelse i historie på Syddansk Universitet i Esbjerg (bilag 4).

Til brug for vurdering af om præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension kunne fortsætte, bad vi om en speciallægeerklæring fra professor T.H., og medens vi ventede blev ydelserne forlænget til 1. maj 2004.

Vi modtog speciallægeerklæringen som er udfærdiget den 30. april 2004 (bilag 5). Det fremgår, at forsikrede i efterforløbet af blodproppen udviklede forbigående atrieflimren, som behandles med god virkning. Har efterfølgende været til flere ambulante kontrolundersøgelser og tilstanden er gradvist bedret. Der er en øget tendens til træthed og manglende koncentration, men hans funktionsniveau i det daglige er stort set normalt.

Forsikrede bør under ingen omstændigheder genoptage sit erhverv som brandmand, men skal stile imod et ikke fysisk belastende og ikke stress-belastende erhverv, da prognosen vil afhænge af dette.

Vi har hidtil ydet præmiefritagelse og invalidepension i forsikredes eget erhverv som brandmand, men da det nu er afklaret, at han ikke kan vende tilbage til dette job, skal vi vurdere erhvervsevnen også i andre erhverv. Erhvervsevnen som brandmand er betydeligt reduceret, men da han har et stort set normalt funktionsniveau, vil han kunne klare et mindre belastende og mindre stressende job.

Der er således ingen dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat med halvdelen eller 2/3 af den fulde erhvervsevne, og det meddelte vi forsikrede i brev af 12. maj 2004 (bilag 6). Forsikrede klagede i brev af 13. maj 2004 til vores direktion over afgørelsen (bilag 7).

Vi svarede forsikrede i brev af 28. maj 2004 (bilag 8) og forklarede om erhvervsevne i eget erhverv kontra generel erhvervsevne samt at vurderingen foretages ud fra det helbredsmæssige.

I brevet til nævnet påstår forsikrede, at pensionsordningen er tegnet ud fra det specifikke job i han havde på det tidspunkt, og han mener det står i policen.

Det er korrekt at forsikredes erhverv som brandmand er nævnt både på begæringen og i forsikringsoversigten, men det er alene på grund af fareklasseinddeling. Prisen på forsikringen fastsættes efter hvor risikofyldt erhvervet er, og man skal derfor meddele selskabet, hvis man skifter erhverv, som det fremgår af bilag 3. Det er naturligvis beklageligt, hvis forsikrede føler, at han ikke er blevet orienteret godt nok, da han oprettede forsikringen.

Da det nu er afklaret, at forsikrede ikke kan vende tilbage som brandmand, vil fareklassen blive ændret til studerende og forsikringen dermed blive billigere fra 1. maj 2004.

På spørgsmålet om forsikringen havde dækket hvis han stadig fik sygedagpenge kan vi oplyse, at det ikke er afgørende for vores vurdering, hvilken ydelse der tilkendes fra det offentlige.

Konklusion

Forsikredes erhvervsevne som brandmand er betydelig nedsat, og han kan ikke vende tilbage til dette job. Det fremgår imidlertid af de oplysninger, vi har modtaget, at der er tendens til træthed, men at det daglige funktionsniveau næsten er normalt. Tilstanden er gradvist bedret. Han skal stile mod at få et job, som ikke er fysisk belastende og stressende."

Hertil har klageren ved skrivelse af 6/10 2004 til nævnet bl.a. anført, at det undrer ham, at selskabet har afvist at yde fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, alene fordi han udviser initiativ ved at påbegynde en universitetsuddannelse, der på sigt gør det muligt for ham at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Klagerens advokat er efterfølgende fremkommet med et indlæg over for nævnet, og af dette fremgår bl.a.:

"1. Generelt eller specielt erhvervsevnetab

Min klient har fra han tegnede forsikringsordningen været af den opfattelse, at hans erhvervsevnetab efter ordningen alene skulle vurderes ud fra hans beskæftigelse som brandmand - at det altså i givet fald var det specielle erhvervsevnetab, der skulle vurderes.

Som det fremgår af den redegørelse ankenævnet har modtaget fra Nordea Pension, fremgik det af såvel forsikringsbegæringen som forsikringsoversigten, at erhvervet var brandmand. Det fremgår ikke klart af forsikringsbetingelsernes punkt 22, om det er forsikredes konkrete eller generelle erhvervsevnetab, der dækkes. Der er ikke i betingelserne nævnt noget om, at vurderingen foretages i forhold til ethvert erhverv.

Det må således bero på en fortolkning af betingelserne, om der skal foretages en vurdering af det generelle eller det specielle erhvervsevnetab. Såfremt der skal foretages en vurdering af det specielle erhvervsevnetab, er det på baggrund af det foreliggende lægelige materiale utvivlsomt, at min klient har mistet sin erhvervsevne fuldt ud, og således vil have krav på fuld invalidepension samt præmiefritagelse.

På baggrund af at betingelserne er affattet af Nordea Pension, og at det ikke klart fremgår, at der er tale om en generel vurdering, sammenholdt med, at det af materialet i øvrigt fremgår, at min klients erhverv er brandmand, er det min opfattelse, at det må lægges til grund, at der skal foretages en vurdering af det specielle erhvervsevnetab. Det må således komme Nordea Pension til skade, at forsikringsbetingelserne er formuleret som uklart som tilfældet er.

Jeg bemærker i den anledning særligt, at det specifikt i betingelserne er anført, at bedømmelsen sker på grundlag af min klients tidligere beskæftigelse. Dette har ligeledes givet min klient opfattelsen af, at det var erhvervet som brandmand et eventuelt erhvervsevnetab skulle vurderes ud fra.

Det må være op til Nordea Pension at klargøre, at erhvervet alene nævnes ud fra en fareklasseinddeling, et forhold min klient ikke kan forventes at kende og ikke er blevet informeret om.

2. Midlertidigt contra varigt tab:
Såfremt ankenævnet ikke finder, at der i det hele skal foretages en vurdering af det specielle erhvervsevnetab bemærker jeg, at der efter praksis må sondres mellem min klients midlertidige og varige tab. Som nævnt er det utvivlsomt, at min klient fuldt ud og varigt har mistet sin evne til at arbejde som brandmand.

Han er p.t. under revalidering, hvilket som udgangspunkt sker med henblik på senere at opnå fuldtidsbeskæftigelse. Det er dog på nuværende tidspunkt uklart, om min klient vil være i stand til at gennemføre revalideringen. Foreløbig har min klients egen læge vurderet, at revalideringen kan fortsætte, men at det evt. må overvejes, om revalideringsperioden skal forlænges. Min klient oplever selv, at han har meget vanskeligt ved at gennemføre revalideringen, der består af et historiestudie med et ugentligt timeantal på maksimalt 18 timer.

Efter min opfattelse - som jeg blandt andet støtter på ankenævnets egen praksis - er det min klients midlertidige tab, der skal vurderes, og jeg mener, det må lægges til grund, at dette skal ske på grundlag af hans specielle erhverv som brandmand. Det te indebærer, at han har krav på at modtage fuld invalidepension samt at få præmiefritagelse.

Jeg vedlægger kopi af ankenævnskendelsen nr. 52.431, hvoraf klart fremgår, at en midlertidig vurdering skal ske ud fra den specielle erhvervsevne. Det fremgår helt klart af Nordea Pensions redegørelse til ankenævnet, at selskabet vurderer, at min klient ikke har et varigt erhvervsevnetab.

Efter min opfattelse, kan der ikke på nuværende tidspunkt realistisk skønnes over min klients varige tab, idet hans helbred ikke er blevet bedre, og idet det er usikkert, om revalideringen kan gennemføres. Han har således meget vanskeligt ved at klare

de højst 18 timers undervisning om ugen, hvilket indicerer, at han næppe vil kunne bestride et fuldtidsjob, uanset karakteren af dette.

Det er helt umuligt at skønne over min klients fremtidige erhvervsevne efter eventuelt gennemført uddannelse, og der kan ikke uddrages noget sikkert herom af den speciallægeundersøgelse T.H. har udført, jfr. senere i mit brev herom. Efter min opfattelse har Nordea Pension således skønnet over dette på et tidspunkt, hvor der i bedste fald foreligger dokumentation der støtter, at min klient har et betydeligt erhvervsevnetab.

3. Betydningen af uddannelsesforløbet/revalideringen:
Jeg bemærker at selve det forhold, at min klient har påbegyndt en uddannelse som led i revalideringen ikke i sig selv kan føre til, at Nordea Pension kan ophøre med udbetaling af invalidepension samt bevilling af præmiefritagelse.

Jeg henviser til støtte herfor til ankenævnskendelsen AKF32.185/92, hvoraf fremgår, at der skal foretages en konkret vurdering af erhvervsevnen. Det anføres ganske vist, at sikredes evne til at gennemgå en uddannelse muligt kan indgå som et element i denne vurdering, men at det ikke i sig selv kan medføre, at selskabet er berettiget til at ophøre med at udbetale og yde præmiefritagelse.

Jeg gør gældende, at alene en afsluttet uddannelse kan indgå i bedømmelsen af erhvervsevnetabet, og ikke min klients evne til at gennemgå en uddannelse. Jeg finder støtte for denne fortolkning i bogen 'Forsikringsret', 3. udgave, DJØF's forlag 2002 af Ivan Sørensen, side 453 øverst.

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 23 om udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, at selskabet kan kræve at sikrede lader sig omskole eller påbegynder en uddannelse. Endvidere følger det heraf, at hvis erhvervsevnen genvindes i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke længere er til stede, da ophører de. Der er i dette tilfælde på ingen måde tale om, at min klient i maj måned 2004 har genvundet sin erhvervsevne i en sådan grad, at betingelserne ikke længere

er opfyldt. Det fremgår således klart af den lægelige dokumentation i sagen, at han må revalideres for at få afklaret sin erhvervsevne.

Jeg bemærker i denne forbindelse, at min klient da også har fået udbetalt invalidepension samt bevilget præmiefritagelse fra august 2003 til april 2004, i hvilken periode revalideringen var i gang.

4. Lægeligt materiale vedrørende erhvervsevnen:
Det fremgår af speciallægeerklæringen fra T.H., at min klients arbejdsevne ud fra en fysisk testning er OK, men overlægen pointerer sammesteds, at dette ikke er ensbetydende med, at han [har] normal erhvervsevne i et fuldtidsjob, idet testen ikke kan sige noget om den samlede funktion over en arbejdsdag. Endvidere konkluderer han, at min klient ud fra en samlet vurdering må siges at have en reduceret erhvervsevne.

Min klient er blevet undersøgt af overlæge F.B., der den 25. februar 2004 skrev, at min klients daglige funktionsniveau er nedsat, og at revalidering er indiceret. Han tilføjer i et supplement til erklæringen, at min klients arbejdsevne er nedsat til under 1/3 i alle fysiske og psykisk belastende erhverv. Jeg vedlægger disse erklæringer til ankenævnets orientering.

På nuværende tidspunkt har min klient ikke oplevet en bedring i sin helbredstilstand, i forhold til den periode, hvori Nordea Pension har udbetalt invalidepension, hvilket også følger af de nu foreliggende lægelige bilag. Nordea Pension anfører i sit indlæg overfor ankenævnet, at min klient stort set har et normalt funktionsniveau - dette bestrides i det hele, jfr. det ovenfor anførte, og jeg bemærker i den forbindelse at min klient - såfremt dette var tilfældet - ikke ville opfylde betingelserne for at få bevilliget revalidering.

5. Afslutning:
Sammenfattende gør jeg således gældende, at vurderingen i det hele skal relateres til det specielle erhvervsevnetab. Såfremt ankenævnet ikke er enig heri, gør jeg gældende, at det er min klients midlertidige erhvervsevnetab der skal vurderes. Det for-

hold, at min klient er under uddannelse/revalidering kan ikke i sig selv føre til et ophør med ydelserne, og vurderingen af min klients midlertidige tab må i overensstemmelse med praksis relatere sig til det specielle erhverv som brandmand.

Selskabet må herefter på et senere tidspunkt vurdere, om revalideringen har ført til, at min klient ikke længere opfylder betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension. Foreløbig er det min opfattelse, at det må lægges til grund, at min klient opfylder betingelserne for at få udbetalt fuld invalidepension samt bevilget præmiefritagelse.

Det er således ikke afgørende, om det på nuværende tidspunkt er dokumenteret, at min klients generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, en vurdering som der efter min opfattelse ikke er grundlag for at foretage på nuværende tidspunkt. Der er dog intet i den lægefaglige dokumentation, der på nuværende tidspunkt støtter, at min klient skulle have bevaret mere end halvdelen af sin erhvervsevne i noget erhverv. Dette fremgår da heller ikke af T.H.'s erklæring, der alene befatter sig med, hvad revalideringen bør sigte imod."

Hertil har selskabet ved skrivelse af 17/1 2005 til nævnet anført:

"**Ad. 1 Generelt eller specielt erhvervsevnetab**

I bilag 2 på side 1 er anført *generelle* erhvervsoplysninger om forsikrede, herunder stilling, virksomhedens art, fareklasse, lønforhold etc.

Den maksimale dækning ved tab af erhvervsevne er anført nederst på side 1 og præmiefritagelsen er anført midt på side 2.

På side 4 er lige over underskriften anført, at de som bilag 1 fremlagte forsikringsbetingelser er gældende for forsikringen, og at klageren har modtaget et eksemplar af disse vilkår.

Kriterierne for retten til udbetaling af ydelser og præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne er anført i betingelsernes pkt. 22 og pkt. 23.

Betingelserne omtaler ikke tab af erhvervsevne i forsikredes eget erhverv med et eneste ord. Tværtimod kan man flere steder i betingelserne finde den generelle erhvervsevne beskrevet:

1. Pkt. 22 stk. 1 '....den fulde erhvervsevne.'
2. Pkt. 22 stk. 2 '....forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse .... end hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.' Bemærk, at der ikke står 'lignende beskæftigelse', og at begrebet 'tidligere beskæftigelse' ikke blot omfatter det erhverv, forsikrede var i ved forsikringsbegivenheden indtræden men også andre tidligere jobs.

   Pkt. 23 stk. 3 'Selskabet kan gøre fortsat udbetaling af ydelser ved tab af erhvervsevne ... betinget af, af forsikrede tilkendes helbredsbetinget, offentlig pension'

   En sådan tilkendelse sker på grundlag af den generelle erhvervsevne.

   Endvidere kan selskabet stille krav om omskoling etc., hvilket jo i sagens natur gælder den generelle erhvervsevne.

Ovennævnte citater giver ikke mening, hvis der alene skulle være tale om den specielle erhvervsevne i forsikredes eget erhverv, og den oven for anførte forståelse af vilkårene er i overensstemmelse med praksis.

Ad 2 Midlertidigt contra varigt tab (af erhvervsevnen)

Det fremgår intetsteds af forsikringsbetingelserne, at forsikrede har krav på en vurdering af erhvervsevnen i eget erhverv, hverken ved midlertidig eller varig nedsættelse. Vor praksis, hvor vi i en periode rent faktisk vurderer erhvervsevnen i eget erhverv, er beskrevet i det tidligere fremlagte bilag 8. Vi stiller forsikrede bedre, end han har krav på efter den indgåede forsikringsaftale.

Klagerens advokat modsiger i øvrigt sig selv, idet hun anfører, at det er utvivlsomt, at forsikrede fuldt ud og varigt har mistet sin erhvervsevne som brandmand samtidig

med, at hun argumenterer for, at det midlertidige tab skal vurderes ud fra forsikredes erhverv som brandmand.

Der er enighed om, at forsikrede varigt har mistet sin erhvervsevne som brandmand og ligeledes i andre jobs af fysisk eller stressbelastende karakter. Det, der imidlertid ikke er enighed om er, om den generelle erhvervsevne er nedsat til 50% eller derunder. Det forhold, at det påstås at være usikkert, om forsikrede kan klare sin påbegyndte uddannelse, ændrer ikke denne vurdering.

Dersom forsikrede på et senere tidspunkt kan dokumentere, at han opfylder kravene til udbetaling under forsikringen, er han jo ikke hermed afskåret fra, at vi kan genoptage sagen til fornyet vurdering.

Ad 3. betydning af uddannelsesforløbet/revalideringen

Vi er enige i, at en påbegyndt revalidering eller uddannelse ikke i sig selv afskærer fra udbetaling.

Der foretages en konkret vurdering på grundlag af de lægelige oplysninger og en påbegyndt revalidering indgår i den samlede vurdering af forsikredes erhvervsevne.

På den anden side er det heller ikke således, at bare fordi forsikrede er påbegyndt revalidering, vil der også være tale om tab af erhvervsevne i dækningsberettigende grad - og under hele revalideringsperioden.

Af bilag 4, 2. afsnit fremgår, at forsikrede fik foreslået forskellige uddannelser af kortere varighed, f.eks. lærer, fysioterapeut m.m. Disse uddannelser interesserede imidlertid ikke forsikrede, som i stedet valgte en betydeligt længere uddannelse til cand. mag. i historie.

Det siger vel sig selv, at uddannelsens længde ikke har betydning for vurderingen af, om der er tale om en midlertidig ydelse.

Vi har også bemærket, at forsikrede er godkendt til revalidering uden en egentlig arbejdsprøvning, hvilket vi tager som et tegn på, at det ikke var nødvendigt for at afklare erhvervsevnen.

Ad 4 Lægeligt materiale vedrørende erhvervsevnen.

T.H., der er en væsentlig kapacitet inden for sit område, siger i bilag 5, dels at forsikredes funktionsniveau i det daglige stort set er normalt (side 1 nederst) og dels i konklusionen, at forsikrede skal stile mod et ikke-fysisk belastende og ikke-stressbelastende erhverv.

Af indledningen fremgår, at T.H. er anmodet om at udtale sig om erhvervsevnen i såvel eget ethvert som ethvert erhverv. På den baggrund siger T.H. indirekte, at forsikrede ikke har mistet sin erhvervsevne i ethvert erhverv.

Samme konklusion kommer overlæge F.B. til i det brev af 24.3.2004, som vi har modtaget fra forsikredes advokat. Han skriver, at han er blevet anmodet om at udtale sig om, hvorvidt forsikrede har et varigt erhvervsevnetab i alle erhverv. Hertil svarer han, at arbejdsevnen er nedsat til under 1/3 i alle fysiske og psykisk belastende erhverv. Underforstået, at arbejdsevnen ikke er nedsat i ikke-fysiske og ikke-psykisk belastende erhverv.

Konklusion

Vi fastholder, at forsikrede ikke har dokumenteret, at den generelle erhvervsevne er nedsat til 50% eller derunder. Begge de fremlagte specialisterklæringer kommer til samme resultat, hvilket også stemmer overens med det forhold, at forsikrede er i stand til at gennemføre en universitetsuddannelse på kandidatniveau."

Heroverfor har advokaten ved skrivelse af 4/2 2005 til nævnet anført:

"Det er netop som af Nordea Liv & Pension anført, at der ikke står 'lignende beskæftigelse', men derimod tidligere beskæftigelse. Af samme grund har dette understøttet min klients opfattelse af, at vurderingen ville ske i forhold til det hidtidige erhverv som brandmand. Det fremgår ikke nærmere, hvad der skal forstås ved tidligere beskæfti-

gelse, herunder om det omfatter andre tidligere jobs end det min klient bestred, da forsikringsbegivenheden indtraf.

Selve det forhold, at forsikringsbetingelserne indeholder en fakultativ bestemmelse om, at forsikringsselskabet kan betinge fortsat udbetaling af, at der tilkendes pension er uden betydning i denne sammenhæng. Pensionstilkendelse sker på baggrund af en arbejdsevnevurdering. Der er ikke sammenfald mellem kriteriet for tildeling efter de offentligretlige regler og de forsikringsaftaleretlige regler.

At selskabet kan kræve omskoling er ikke afgørende. Hvis en omskoling fører til, at en kunde kan påtage sig fuldtidsarbejde indenfor en anden branche, vil der være et midlertidigt tab i en periode, som skal dækkes i forhold til det specifikke tidligere erhverv.

2. Midlertidigt contra varigt tab af erhvervsevnen

Det er korrekt, at det ikke direkte fremgår af betingelserne, at min klient har krav på en vurdering ud fra det specifikke erhverv. Imidlertid er formuleringen uklar, og der indgår formuleringer, der har givet min klient føje til at gå ud fra, at han ville blive vurderet ud fra det specifikke erhverv som brandmand, jfr. det tidligere anførte herom.

Det anføres, at min klient heller ikke ved en midlertidig nedsættelse har krav på at få vurderet sit tab i forhold til erhvervsevnen i det tidligere erhverv. Det anføres, at min klient er blevet bedre stillet end hvad der følger af betingelserne. I det omfang der er tale om en midlertidig vurdering er det praksis, at vurderingen sker med baggrund i det specifikke tidligere erhverv. Jeg henleder i den forbindelse opmærksomheden på AKF46.491.

Nordea Liv & Pension har valgt at udbetale pension samt bevilge præmiefritagelse, også efter at revalideringen var påbegyndt. Det følger af betingelsernes punkt 23, at hvis erhvervsevnen genvindes i en sådan grad, at forudsætningen for ydelser ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse ikke længere er til stede, da ophører udbetalingen af ydelserne og præmiebetaling genoptages.

Min klient har ikke genvundet sin erhvervsevne i en sådan grad, at forudsætningen for fortsat udbetaling ikke længere er til stede.

Efter min opfattelse må Nordea Liv & Pension fortsætte med udbetalingen og præmiefritagelsen i hvert fald indtil der foreligger et grundlag for at skønne over, hvorvidt min klient varigt har pådraget sig et erhvervsevnetab i ethvert erhverv. Jeg mener ikke, at der ligger nogen selvmodsigelse i det tidligere anførte. Det er utvivlsomt - og ubestridt - at min klient varigt har mistet sin erhvervsevne som brandmand. Dette udelukker ikke, at det - når revalideringen er afsluttet - viser sig, at min klient ikke har mistet mere end 50 % af sin erhvervsevne i ethvert erhverv.

Så længe, der ikke er et sikkert grundlag for at vurdere dette, og på baggrund af, at min klient deltager i en revalidering med højst 18 timer om ugen, sammenholdt med at det midlertidige tab skal vurderes på baggrund af det specifikke erhverv, er det min opfattelse, at Nordea Liv & Pension må fortsætte med udbetalingen.

3. Betydning af revalidering

Jeg fastholder det tidligere anførte vedrørende betydningen af min klients evne til at gennemgå en uddannelse. Jeg henleder på ny opmærksomheden på, at min klient har meget vanskeligt ved at gennemføre revalideringsforløbet. Jeg vedlægger kopi af journal fra B. Kommune, opmærksomheden henledes særligt på datoerne 18. samt 25. marts 2004, der vedrører disse forhold.

Jeg henviser endvidere til aktiveringslovens § 49, stk. 2, hvoraf fremgår, at den mulighed kommunen havde under overvejelse om forlængelse af revalideringsperioden, kun er hjemlet, hvor der er tale om en revalidend med betydelige begrænsninger i arbejdsevnen.

Det er uden betydning, at min klient har fået forelagt alternativer til historiestudiet. Det fremgår af aktiveringslovens § 47, at kommunen skal tilrettelægge en revalidering i samarbejde med revalidenden ud fra dennes forudsætninger og behov. Revalidering kan ske med henblik på ansættelse i et fleksjob på nedsat tid. Der er således tale om, at der må tages hensyn til karakteren af det job, der kan søges på baggrund

af den gennemførte revalideringsplan. Det er næppe sandsynligt, at min klient ville kunne bestride et job som fysioterapeut eller folkeskolelærer, al den stund at jobbet hverken må være fysisk eller psykisk belastende.

At der ikke er foretaget nogen arbejdsprøvning er uden betydning. Revalidering kan kun bevilges, hvis der foreligger begrænsninger i arbejdsevnen, hvilket var oplagt i denne sag.

4. Lægeligt materiale

Der er mange måder at læse en speciallægeerklæring på. Jeg kan ikke tilslutte mig Nordea Liv & Pension på dette punkt. Jeg opfatter denne passus om et stort set normalt funktionsniveau i det daglige som en vurdering der snarere relaterer sig til min klients varige mén, altså indskrænkninger i den daglige livsførelse. Det fremgår da også af indledningen til speciallægeerklæringen, at Nordea Liv & Pension har anmodet speciallægen om at vurdere klientens funktion både hvad angår indskrænkninger i livsfunktion og daglige funktioner i hjemmet. Denne bemærkning relaterer sig derfor ikke til erhvervsevnetabet, som senere omtales.

Der kan ikke sluttes modsætningsvist som Nordea Liv & Pension gør og konkluderes, at fordi speciallægen skriver, at min klient skal stile mod et ikke-fysisk belastende og ikke-stressbelastende erhverv, så har han intet erhvervsevnetab i et sådant job. Det fremhæves netop i erklæringen, at den fysiske testning ikke kan tages som udtryk for, at min klient har en normal erhvervsevne i et fuldtidsjob (uanset karakteren heraf). Konklusionen er da netop også, at min klient efter en samlet vurdering har en reduceret erhvervsevne.

Det her anførte gælder ligeledes for det af F.B. anførte. Erklæringerne kan således snarere tages til indtægt for, at min klient fuldt ud har mistet sin erhvervsevne i jobs, der er fysisk belastende eller stressbelastende, men at han i øvrigt har en reduceret erhvervsevne. Endvidere bemærkes, at en række af de jobs, der ikke er af fysisk belastende karakter, ofte vil være stressbelastende.

Nordea Liv & Pension skriver, at min klient kan gennemføre en universitetsuddannelse på kandidatniveau. Jeg bemærker i den forbindelse, at dette er behæftet med meget stor usikkerhed, og at der er tale om et - set i forhold til et fuldtidsarbejde stærkt begrænset timetal.

Jeg fastholder derfor, at der i første række må ske en vurdering i forhold til min klients specifikke erhverv som brandmand.

I anden række fastholdes det, at der må ske en midlertidig vurdering med baggrund i det specifikke erhverv.

Endelig fastholdes det, at den lægelige dokumentation understøtter, at min klient på nuværende tidspunkt har mistet mindst halvdelen af sin generelle erhvervsevne, og at han derfor under alle omstændigheder har krav på udbetaling af pension samt bevilling af præmiefritagelse."

Afslutningsvist har selskabet i skrivelse af 17/1 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Advokatens argumentation synes at indeholde, at jo længere en uddannelse, hendes klient selv vælger, desto længere er den midlertidige periode, hvor der efter hendes opfattelse kan kræves dækning under forsikringen. Endvidere skulle det forhold, at klageren ikke er sikker på, om uddannelsen kan gennemføres, betyde, at der er dækning under forsikringen.

I den forbindelse henledes opmærksomheden på, at forsikrede - hvis forholdene forværres, således at den generelle erhvervsevne forringes - altid kan få sin sag genoptaget med henblik på en fornyet vurdering på det nye lægelige og arbejdsmæssige grundlag."

I erklæring dateret den 25/2 2004 fra speciallæge i alm. medicin og kardiologi F.B. hedder det bl.a.:

"**Konklusion**:

37-årig mand med ovenstående anamnese er vedvarende symptomatisk, på trods af ballon-udvidelse x 2.

Den medicinske behandling bør fortsætte på grund af patientens hjertesygdom. Både af hensyn til symptomer og prognose. Tilstanden er i øjeblikket stationær. På baggrund af de foretagne undersøgelser, må man mistænke, at ikke alle patientens symptomer er af hjertemæssig oprindelse.

På den anden side er der holdepunkter for Syndroma x eller småkars-sygdom, og patienten er informeret herom.

Patienten kan næppe fortsætte i et både fysisk og psykisk belastende brandmandserhverv og revalidering må anses som eneste realistiske løsning."

I tillæg til denne erklæring udfærdiget af samme læge den 24/3 2004 hedder det:

"Med henvisning til sygehistorien og patientens aktuelle symptomatologi, er der holdepunkter for småkarssygdom, og på den baggrund må man forvente, at patientens arbejdsevne er nedsat til under 1/3 i alle fysiske og psykisk belastende erhverv.

I håbet om at kunne fastholde patienten på arbejdsmarkedet, må den påbegyndte revalidering anbefales."

I speciallægeerklæring udfærdiget af T.H. dateret den 30/4 2004 hedder det bl.a.:

"Patientens nuværende tilstand betyder, at han under ingen omstændigheder bør genoptage sit erhverv som brandmand, hvilket heller ikke vil være hensigtsmæssigt ud fra hans blodprop og hjertestopepisode samt ud fra hans behandlingskrævende BT-forhøjelse. Hvad angår en skønnet erhvervsevne i et andet erhverv, må det fastslås, at patientens tidligere blodprop ved hjertet og behandlingskrævende BT-forhøjelse mv. gør det nødvendigt med et ikke fysisk belastende job, ligesom det bør være et ustresset job, så vidt muligt. Der er indledt revalidering, hvilket skønnes indiceret og hensigtsmæssigt mhp. omskoling. Ud fra en fysisk testning er arbejdsevnen OK, hvilket ikke er ensbetydende med, at patienten har normal erhvervsevne i et fuldtidsjob, idet arbejdstesten ikke kan sige noget om den samlede funktion over en abejdsdag.

…

Konklusion:

37-årig tidligere fuldstændig rask og fysisk aktiv brandmand, som efter akut myokardieinfarkt kompliceret med hjertestop i 2003, ud fra en samlet vurdering må siges at

have en reduceret erhvervsevne, som betinger revalidering, der allerede er iværksat, og som skal stile mod en fremtidig placering i et ikke fysisk belastende og ikke stressbelastende erhverv af hensyn til patientens behandlingskrævende BT-forhøjelse og efterfølgende hjertestopepisode.

Den nuværende behandling er optimal, måske skal den antihypertensive behandling intensiveres en smule. Prognosen afhænger bl.a. af i hvilket omfang patienten får et hensigtsmæssigt job og eventuelt supplerende økonomisk støtte, og i hvilket omfang, han overholder optimal livsstil samt passer den instituerede hjertemedimamentelle og antihypertensive behandling. Der er risiko for efterfølgende hjertesymptomer afhængig af ovennævnte forhold."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**22. Tab af erhvervsevne og præmiefritagelse**

Ret til fuld ydelse ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

En sådan nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når den forsikrede efter selskabets skøn ikke længere er i stand til - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Bedømmelsen sker på grundlag af en helbredsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand og tidligere beskæftigelse.

Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, udbetales halv ydelse ved tab af erhvervsevne, hvis dette fremgår af forsikringsoversigten. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med halv præmiebetaling."

Nævnet udtaler:

Nævnet er enigt med selskabet i, at forsikringen dækker klagerens generelle erhvervsevne og ikke klagerens specifikke erhvervsevne som brandmand. Nævnet finder det endvidere i overensstemmelse med praksis, at der nu, hvor det er konstateret, at klageren ikke kan vende tilbage til sin tidligere beskæftigelse som brandmand, foretages en vurdering af den generelle erhvervsevne. Efter indholdet af lægeerklæringerne finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne i et ikke fysisk eller stresset arbejde er nedsat med mindst 50 % efter den 1/5 2004. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at fortsætte udbetalingerne efter dette tidspunkt.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann